

A folyóirat irodalmi ismertetője méltatja Deák Gyula könyvét: *Feljegyzések a polgári iskola és a tanárogyesületek múltjából. Udvarhelyi Károlynak: Magyarország földrajza az iskolában és szülőföldismertetés c. könyvét ismerteti és bírálja az Ismertető. Sőt a folyóirat következő számában is foglalkozik vele ismertetése során egyik kitűnő szakember. Ez a kétszeres ismertetés és bírálat, a kevés módosítást és javítást kívánó megjegyzések mellett, mutatja, hogy a könyv polgári iskolai körökön kívül is nagy figyelmet keltett.*

A folyóirat 3. számában *Pápp János a nevelői lélek belső tragikumát* tárja fel. Sok tragikus vonás van a nevelői ténykedésben: nevelő lett, hiábavaló munkát végez, kérdéses, nevelhető-e az ember? Ebben a cikkében csak azt vizsgálja, szeretik-e növendékei a tanárt, mint ő szereti azokat, ha jó tanár és mindnyájan szeretik-e? Mindnyájan soha! Vannak, akik félnek tőle, akik közömbösek iránta. De félnek tőle még azok is, akik szeretik őt. Mert hiszen velük szemben is nemcsak szeretetét, de igazságérzetét is kénytelen volt érvényesíteni a tanár. Ez az érvényesítés pedig az egyik félre kellemtelen érzelmekkel jár.

Járay Vilmos előbbi számban közölt előadásának második részét olvassuk. Miként hat a társadalom a középiskolák alapítására. A társadalom hatással van az iskola nevelési oktatási céljára és tananyagára is. A társadalomnak segítenie kell az iskolát céljaiban.

Berg Pál „*Modern nyelvtanítás hanglemez segítségével*” c. tanulmányának második, befejező részét közli. Az előbeszéd tanításában a hangkiejtés, a hangsúly és mondat súly, valamint a hanghordozás elsajátításában igen hasznos a hanglemez. Majd vázolja, miként lehet hanglemezek segítségével a tanítást felépíteni. Időnkint az idegen nyelvi dalok betanításában igen nagy segítség a lemez.

Kemény Gábor a *nagytarcsai Tessedik Népfőiskola* megalakításának körülményeit és az iskola céljait ismerteti.

A tanárság társadalmi helyzetének súlytalanságát panaszolja két cikk: „A tanárság szervezetlensége” és „A tanári kamaráról”.

Pedagógiai Szeminárium. 1939. évi 5. szám.

Bognár Gyula gondolatokat közöl a *Felvidék irodalmának tanításáról*. Két vezető szempont: mit jelentett irodalmi életünkben a Felvidék, és a jövőben mit várhatunk a visszatért Felvidéktől? A Felvidék irodalmi gazdagsága kitűnik az írók születési, iskolázási, működési helyéről készített térkép alapján (Kármán, Madách, Mikszáth, stb.). Hasznos a korok szerint való áttekintés is. Sokat köszönhet a magyar irodalmi nyelv is a Felvidéknek. Legfontosabb az irodalmon keresztül a felvidéki szellem megismertetése. Embertípusok és tájak jelennek meg az irodalmon keresztül. A cseh megszállás húsz esztendeje alatt átélt szenvedések bizonyára megihletik költőinket és íróinkat.

Farkas László történelmi számjátékokat ismertet. A történelem évszámainak tudása még nem történelemtudás, de szükség van rájuk. Megjegyzésük az emlékezetet ugyancsak próbára teszi. Különböző fogásokkal, szám-

játékokkal könnyíthetjük meg ezt a munkát. Pl. egy napra eső események; a magyar történelemben több esemény évének számjegyösszege 14, stb.

Abrán Zoltán több esztétikai nevelést kíván az iskolában. Nem beszélni kell a szépről, hanem mindenütt megéreztetni, megláttatni.

Mesterházy Jenő a budapesti Múzeum-kert szobrait ismerteti.

A folyóiratban közölt mintatanítások: az írásbeli szorzás első órája (el. isk. III. oszt.), az alkotmány helyreállítása (el. isk. VI. oszt.), sarkvidéki utazások (el. isk. VIII. oszt.).

A folyóirat 6–7. összevont számában *Radnai Oszkár az egyéniség értékelésének szempontjairól* ír. Az ember értékelésének tárgyilagosa alapja az egyéniség. Ennek megállapításában a tehetség, a szorgalom, a tudás és az erkölcs a döntő. A tehetség csak erősíthető, de lényegében természeti adottság. A szorgalom sokat pótol és társadalmi szempontból értékes tulajdonság. A hajlam kikutatása és annak tényűjtása a pedagógus feladata. A szorgalomra nevelés kezdete a kötelességteljesítésre való nevelés. A szorgalom a tudás alapja, s a tudás lehet általános és szaktudás. Ez utóbbi értékesebb, ha általános tudás az alapja. Az erkölcs mindezekből sarjad és alapja is ezeknek. Ez a négy hatóerő tehet valakit értékessé, származásra való tekintet nélkül

Farkas János a nyelvi magyarázatoknak egyszerű rajzokkal való megkönnyítést mutatja be elemi fokon. Ezek a rajzok azonban nem a Tóth Pál-féle ú. n. „grafikonok“.

Nemes Árpád „Az iskola művészi környezetének nevelő hatása“ címe alatt lelkes hangon dicséri a budapesti Lajos-utcai polgári leányiskolában látottakat. A rend, tisztaság és a pedagógiai gondolat tervezte képsorozatok ragadták meg figyelmét. Meglepte, hogy képes levelezőlapokból összeállított tablók mutatják állandóan a tanulóknak hazánk városainak szépségeit, más folyosón történelmi múltunkat ábrázoló művészi képek sorakoznak fel, grafikonok, s ismét másutt kiváló festőművészeink képreprodukciói a festő életrajzával. Megtalálhatók a nagy magyar asszonyok képmásai is. Örülünk, hogy a polgári iskolák ilyen beállitottsága elismerést kapott. Hasonlót láthatunk a szegedi gyakorló polgári iskola folyosóin és bizonyára még sok más polgári iskolában.

Éber Dezső az arányos osztás tanítási módját, lépéseit ismerteti. Ezt azért látja szükségesnek, mert ez új anyag az elemi iskola VII. osztályában, s bár a tanítóképzőben ez a számítás szerepel az anyagban, de nem szerepelt tanításának módja.

Mesterházy Jenő Budapest templomait ismerteti.

Ezeket kívül nyolc mintatanítást közöl a folyóirat.

Könyvismertetései között bőven és igen kedvező véleményt olvashatunk folyóiratunk két munkatársának három könyvéről: Udvarhelyi Károly: Magyarország földrajza az iskolában és szülőföldismertetés, Jeges Sándor: Természetrájk- és Vegytanítás a cselekvő iskolában.

Ligeti Béla ismerteti a budapesti polgári iskolák múlt tanévi értesítőit.